

Peder Fuglede.**Testamente over Hr. Peder Fuglede.**

Saa stridige som Livet og Døden er, da den sidste synes at gjøre det til intet, som den første efter al Anseelse har gjort til noget, saa meget ligne disse ulige Tilfælde hinanden deri, at de begge kaldes, som de er, en Kamp og Strid. — — —

Saadan en Stridsmand var den i Livet Velædle, Velærværdige og Højlærde Herr Peder Fuglede, Sognepræst til Vørslev og Jorløse Menigheder. — — —

Begyndelsen til den gode Strid ytrede sig, da han blev født til denne Verden i Aaret 1700 den 31te Decembris. Landsbyen Ubberup og den Gaard, deri Artz- og Skip-pinge Herreders Ting nu holdes, var hans Fødsels-Sted. Et Rettens og Retfærdigheds Sæde skulde da være en Forbetydning til den Retfærdighedskjærlighed, som stedse oplivede vores afdøde. Hans Fader var ædle Sgr. Hans Fuglede, kongelig allernaadigst forordnet Land-Advocat her i Landet og Selvejer til en Del Gods og Gaarde i bemeldte Ubberup By og omliggende.

Denne vor afdødes Fader var en Søn af Sognepræsten forud i Store og Lille Fuglede; hvilke begge saa vel Fader som Farfader for lang Tid siden vare afgangne. Hans Moder var ædle Maria Trellund, en Stifdatter af forud velærværdige Her Niels Graa, forhen residerende Capellan i Kallundborg; ellers var hun af de i verdslig og gejstlig Stand saa bekjendte som duelige Trellunder, og er ligeledes længe siden afgangen. Deres Ægteskab var, foruden vor salige Her Peder Fuglede, som den yngste, velsignet med adskillige Børn, blandt hvilke vor afdødes Broder, højædle og velbyrdig Niels Fuglede, kongelig allernaadigst velforordnet Justits- og Cancelliraad samt Byfoged i Aalborg i Jylland, som for omtrent et Aar siden ved Døden afgik, og en Søster, højædle Fru Oberstlieutenant-

inde Husfeldt, navnlig Agnete, som og for en Del Aar siden afdøde i Hjembæk her i Sjælland.

Vor afgangne Her Peder Fuglede har altsaa haft sin Oprindelse af en Slægt, som i mange Tider har været her i Egnen berømt og anseelig, ligesom han selv i levende Live ikke lidet har forøget sin anseelige Slægts blomstrende Tilstand.

Han var altsaa, som meldt, i sin naturlige Fødsel en Gave, som den alvise forlenede hans Forældre med til det ny Aar 1700; derfor de ikke forglemte at opofre ham ved den aandelige Fødsel til Gud, som en Nytaars Gave, med at lade ham døbe paa Christum og saaledes iføre Christum.

Vor salige afdøde var følgerlig, imedens han levede, et Menneske, som henhørte til 2de Secula. Den timelige Fødsel gav ham Andel i det 17de, gamle og afvigte Seculo, ligesom hans ny og aandelige Fødsel indsatte ham til det den Tid ny Seculum, nemlig det 18de, under hvilket vi endnu leve. Der var og stedse at finde hos vores velærværdige en vel proportioneret Blanding af de ældre Tidens trofaste Oprigtighed, som nu synes at have daanet, og de nyere Tidens vittige Skarpsindighed, uden at have Del i den formente, nu herskende Frihed.

Det varede ikke længe, førend hans Forberedelse til Striden paafulgte. Det lod sig strax tilsyne, hvad han var født til, baade før og i hans Alders 5te Aar, da hans Fader flyttede fra Ubberup til den her i Egnen saa berømte som ældgamle Kjøbsted Kallundborg.

Den muntre Artighed, som sirede vor afdødes Barn-dom, bevægede hans Fader, som selv var oplært i de boglige Kunster, til at lade Sønnens medfødte Vittighed skærpe først hjemme ved privat Information og siden, da han dertil eragtedes voxen nok, i offentlig Skole. Kallundborg var som bekjendt den Tid forsynet med en offentlig saa kaldet latinsk Skole, hvilken han bestandig og flittig frekventerede, først under Tilsyn af Rector ... og siden under Rector ... Lyst til de boglige Kunster og Kjærlig-

hed til grundig og sammenhængende Lærdom havde saaledes indtaget vor afdødes Hjerter, at intet derfra kunde holde og hindre ham. Vel indfaldt imidlertid hans salig Faders Død og nogen Tid derefter forlod hans Moder dette timelige, han blev derved fader- og moderløs; men det, som han savnede i Verden, vidste han at finde i Himlen og trolig søgte at opdage den højeste Faders Faderlighed i Ordets tydelige Kundskab, hvortil han ivrig vendte sig, jordiske Forhindringer uagtet. Hans bestandige Flid forvoldte, at han af Rector i Kallundborg Skole blev anset bekvem og moden nok til det her i Riget og Landet blomstrende kongl. Københavnske Academie; derfor han og i sin Alders 21de Aar blev dimitteret og forsendt til bemelte Universitet med et berømmeligt Testimonio Scholastico, hvilket Indholdets Vidtløftighed forbyder at fremføre. Blev derpaa efter offentlig udstanden Examen indskreven blandt de hæderlige Students Tal i Aaret 1721 i Juni Maaned. Da han saaledes var indlemmet udi Universitetets Selskab, var han ikke fornøjet med at have forøget Studenternes Tal, men stræbte alvorlig at berede sig ved ydermere Læsning og Flid at forfremme Selskabets Ære.

Til at iværksætte sin Hensigt opholdt han sig dels i København ved Universitetet for at besøge Professorernes private Forelæsninger og offentlige Lectiones, saa vel de philosophiske som de theologiske, ligesom han og var tilstede ved Exercitia Disputatoria, som den Tid øvedes ved offentlig Spisning paa det kongelige Communitet.

Fuldendte saa omsider sit akademiske Levned under Assessor og Professor Arnæ Magnæi Opsyn og Anførsel, saaledes at han til Attestats blev aflagt med Haud illaudabili d. 21 Februar 1724 under Professorerne Steenbuch og Trellund.

Dels forfremmede han sit foresatte Maal uden for Universitetet. Og siden han især havde vendt sit Sind til de theologiske Videnskaber, beredte han sig til det hellige Læreembede i adskillige Menigheder og især her i Vørslev

og Jorløse Menigheder, hvor han under hans Formands, velærværdige Her Lorenz Vissing, den Tid Sognepræst for disse Menigheder, hans langvarige Svaghed stedse betjente Prædikestolen, indtil bemeldte Her Vissing ved Døden blev bortkaldt. Imidlertid han prædikede den saakaldte Dimis-Prædiken den 12 Juni A° 1728 og derfor erholdt Haud illaudabilem.

Da var det, at Døren aabnedes for vor salig afdøde ej alene til Embedets Gjerning, men endog til den gode Strids Førelse. Saa snart det havde behaget Gud at bortkalde velbemeldte Her Lorenz Vissing, blev vores nu afdøde Her Fuglede kaldet til at være hans Eftermand i Embedet.

Daværende Kgl. Majts Cancelliraad velædle Niels Fuglede, den Tid Herre til Vesterby Gaard og Patron til Jorløse Kirke, indsaa sin Broders Færdighed og Duelighed til det ærværdige Læreembede, og derfor fandt sig forbunden, siden Kalds-Rettighed tilkom ham paa Jorløse Kirkes Vegne, at kalde sin Broder Peder Fuglede til at være Sognepræst for Vørslev og Jorløse Menigheder den 20 Decembr. 1728, ligesom samme Kald allernaadigst blev stadfæstet og confirmeret af højsalig og højlovlig Ihukommelse Kong Friderich den 4de strax efter, den 31 December i samme Aar.

Vor sal. afdøde oplevede da en særdeles Velgjerning af den alvise, da han paa den samme Dag, han var fremkaldet til denne Verden, blev stadfæstet i sit Kald til Guds Menigheder at forestaa. Dog synes, saa vidt man kan skønne, at deri tillige har ligget denne hemmelige Erindring, at ligesom hans Stridsdage begyndtes paa den sidste og samme Dag i Aaret, som Gud ved Majestæten bekræftede hans Kald, saa maatte han nu især udruste sig til at føre den gode Strid alvorlig.

Efterat han var kaldet, erholdt han sit Testimonium Publicum fra det kgl. kjøbenhavnske Universitet d. 1 Februar A° 1729, blev derpaa ordineret og indviet til det ærværdige

Embede den 23 Februar i samme Aar af daværende Biskop over dette Stift, højædle og højærværdige Her Christen Worm, og ikke længe derefter indsat.

Hr. Peder Fuglede levede da som Præst en Tid lang i eenlig Stand, og da han ofte var beføjet at tale til andre: at det ikke er godt, at Mennesket er ene, begyndte han at se sig om til Egnens Døtre og viselig udsaa sig den i Livet velædle nu salige Jomfru Karen Vorndran, en vel-skabt og velsindet Datter af velædle og velvise Christian Vorndran, Raad og Handelsmand i Kallundborg, som længe siden har forladt dette timelige, og velædle Madame Karen Voldet, som endnu i en høj og anseelig Alder efterlever. Med velbemeldte Forældres Samtykke blev Her Peder Fuglede ægteviet til bemeldte Jomfru Vorndran i velædle Venners Nærværelse paa begge Sider, og holdtes deres Bryllup i Kallundborg A° 1730 i Juli Maaned.

Dette saa lykkelige Ægteskab vedvarede til megen Fornøjelse paa begge Sider, det blev og velsignet med 9 Børn, af hvilke de 5 efterleve, neml. 3 Sønner og 2 Døtre, 3 forhen afgangne; og Moderen, Madame Fuglede, døde efter og med det 9de, A° 1745 d. 30 Decembris, og efterlod vor afgangne Hr. Peder i den sørgeligste og smerteligste Tilstand tilligemed 5 umyndige. — —

Hr. Fuglede blev da sat i den enlige Stand; vel siges der, at han har været sindet at forandre sin Ensomhed og paa ny at indtræde i Ægteselskab; men det er uvist. Vissere er det, at da han ikke fandt sin afdøde Kjærestes lige, holdt han for bedst at vedblive i Enlighed, den han da udvalgte for at erindre sin eneste salige Veninde.

Dette var hans Sind, dette blev hans Forsæt i 14 til 15 Aar, som han tilbragte efter hendes Afgang, indtil han selv af Længsel efter Himlen fulgte efter sidstafvigte 29 Januar 1760.

Her forekommer da den gode Strids Ende; men førend denne vises, maa det dog kortelig meldes, at hans hele Levned ellers har efter Forsynets Styrelse været en

Kjede af Strid, forstaa den gode Strid, som føres dels for det godes Skyld, deels føres til en god og lykkelig Ende.

Neppe var han bleven Student, førend han her i Sjælland blev midt om Natten angrebet paa Landevejen og overfaldet af en Del rasende og ustyrlige Bønder, som mente i ham at træffe en anden, mod hvem de vilde udøve deres rasende Vrede; han undgik dog, fordi Skjebnen stridede med ham.

Ikke længe derefter blev han overfalden af en Sværm ryggesløse, som kaldtes Tatere, men vare egentlig bedrøvelige Levninger af den langvarige Krig. Disse, som higede efter Bytte, gjorde sig ingen Samvittighed over at opofre uskyldige Vejfarende; maatte dog lade Forsynet raade og lade ham fare.

Imedens han forestod Embedet, som varede 31 Aar, manglede der ikke adskillige, som søgte at indvikle ham i Fortrædeligheder; dog Gud førte Striden med ham, han stod og vigede ikke, førend Svaghed bød at vige. — — Hans Tale handlede stedse om den salige Luther og de Velgjerninger, som Gud beviste de nordiske Lande ved dette sit Redskab. Han meldte og om de forunderlige Forandringer, som Reformationen førte med sig i Christenheden, som sjælden erindres af andre, nemlig Bøndernes Krig under Thomas Münzer, Tartarernes og fremmede Folks Indfald i Christenheden, og Præstehadernes Fremgang. Dog hvo veed, om de Tider kan sammenlignes med disse? Ellers beraabte han sig stedse paa, at vi ikke her har blivende Sted; erlangede da de blivende og evige Boliger isteden for dem, som ikke blive, og dem, han ikke behøver.

Var villig at tilgive sine Fjender og viste sig saaledes [rede til] at lide det onde og stride især den gode Strid i Godhed og Gavnildhed mod alle saa vidt muligt, var og rig i Sagtmodighed og christelig Venlighed.

Hans Strids sidste Ende var, som følger. I de sidste 9 til 10 Aar var han af og til plaget af Mathed og, som

det viste sig, en tærende Afmagt. Den lange og tit besværlige Rejse til og fra Annexet kan dertil have foraarsaget meget. I det sidste Aar tiltog bemeldte Afmagt meget kjendelig, saa det aabenbarlig befandtes at være en hectisk Feber, en vedvarende og udtærende Svaghed, som meldte sig med Rystelse og Besvimelse. Derfor han og tit talede om at beskikke sit Hus. Siden sidste Mortensdag var han nødsaget stedse at ligge til Sengs. Forberedte sig mod Dødens Komme ved at modtage det højværdige Sacramente, og blev betjent ved hans sædvanlige Skriftefader, velærværdige Her Sars, Sognepræst for Viskinde og Aunsø Sogne, den 2den Søndag i Advent sidstleden. Blev derpaa besøgt af adskillige gode Venner, som ikke glemte at tale til broderlig Opbyggelse; tilsidst af velærværdige og høj lærde Her Monrad, Sjælesørger for Tømmerup Menighed, den 28de Januar. Derpaa han om Morgen derefter hensov og forlod dette Liv i Haab om Retfærdigheds Krone. Hans Levetid varede 59 Aar 4 Uger.

Orig. i Kallske Saml. 98 Fol.
